

Csajkovszkij: Csipkerózsika. A mesebalett előadása a Dóm téren ma, és vasárnap este fél 9-kor. Az Odesszai Opera- és Balettszínház vendégjátéka.

Az Odesszai Opera- és Balettszínház művészeinek ária- és dalestje a tanács-háza udvarán ma este fél 9-kor.

A XXV. Szegedi Nyári Tárlat megnyitónépszerűsége a Móra Ferenc Múzeum Képtárában (Horváth Mihály utca 5.) vasárnap délelőtt 11 órakor. A kiállítást megnyitja: Görgey Gábor író. A tárlat szeptember 21-ig tekinthető meg.

Orosz János festőművész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban — augusztus 20-ig.

Pataki Ferenc festőművész grafikai tárlata a Bartók Béla Művelődési Központ B Galériájában — augusztus 20-ig.

Mobilművészet '86. Kiállítás a November 7. Művelődési Házban — augusztus 8-ig.

Szent-Györgyi Albert Szegeden. Dokumentumkiállítás az egyetemen központi épületében (Dugonics tér 13.) — augusztus 20-ig.

Kass János-gyűjtemény. (Vár utca 7.).

Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye (Szeged-Tápe, Vártó utca 4.).

A XXIII. Pedagógiai Nyári Egyetem előadásai az újszegedi Biológiai Központban — július 22-ig.

A kultúrközi kommunikáció kreatív megközelítései. Nemzetközi munkaértekezlet az ifjúsági házban — július 20-ig.

Szegedi Ipari Vásár '86 — Marx tér — július 27-ig.

A másik Desire

Igazi herceg: délceg, büszke tartású, kecses léptű. Ha nem is fehér lovon, de fehér ruhában, a ma esti Desiré, Szergej Gorbacsov lépked könnyedén lefelé a színpadról.

Gyerekkorában valamilyen romantikus foglalkozást képelt, pilóta szeretett volna lenni. A vorosilovgrádi kisfiú véletlenül jutott el a kijevi baletintézetbe.

— Most már nem is tudnék mást elképzelni — mondja mosolyogva.

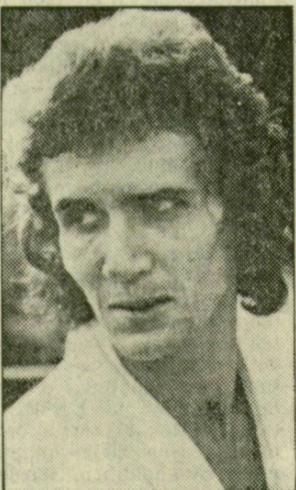
— *Hogyan került Odesszába?*

— 1976-ban, mikor végeztem Kijevben, választhattam hat ukrainai színház közül. Odessza mellett döntöttem, reménytelenül együttesnek tartottam. Akkor került oda Viktor Szmirnov, tudtam róla, igencsak támogatja a fiatalokat. Tulajdonképpen ő hívott.

— *Azóta Odesszában él?*
— Az ember először hozzászokik az új környezethez, aztán fokozatosan lokálpatriótává válik. Tíz év után, úgy érzem, van valamennyi közöm a városhoz. Gyökeret eresztettem.

— *A hercegi címet, gondolom, nem adják ingyen...*

— Valóban ritka eset, hogy valaki azonnal vezető szerepet kap. Először évekig a balettkarban „fejlődik”, s csak később válhat ki. Nekem talán kicsit hamarabb

Sz. L. Gorbacsov

sikerült, már a harmadik hónapban szólót táncoltam az Esmeraldában.

— *Aztán?*

— Sorra jöttek a *Hattyúk tava*, *Bajadér*, *Chopiniana*, *Carmen-szvit*, *Don Quijote*, *Anna Karenina* kisebb-nagyobb szerepei. Na, és a *Csipkerózsika* Desiréje.

— *Nehéz szerep?*

— Klasszikust általában nehezebb táncolni, mint modernet, mert annyira kialakult a mozgásforma, mindenki tudja, hogyan kellene csinálni. A klasszikus darabok forrást, tisztaságot, gaz-

dag alapanyagot jelentenek, de nagyon nehéz újat és újat mutatni.

— *Ma este melyik jelenet-re koncentrálnak leginkább?*

— Elejétől a végéig! De talán a harmadik felvonás a legkritikusabb, mert olyan kettőst táncolok, amit az egész világon ismernek. Tévedni nem lehet, ugyanakkor nem mellékes a beleélés, a színészi játék sem. Tizen-nyolcadik századi meséről, francia környezetről van szó. Technikai szempontból pedig... Nos, a második felvonásban van egy rész, Desiré bejövetele — bravúros variációk sorozata.

— *Először jár Magyarországon?*

— Igen. Nagyon érdekesnek látom. Igaz, kevés időnk jutott rá, de már sétáltunk a városban. Tetszik a tér, a dóm, nagyon eredeti, nagyszerű ez a színpad! Több országban felléptünk már a szabad ég alatt, Kanadában, Portugáliában, Spanyolországban, Máltán, Svédországban, Vietnámban, de ilyen óriási színpadon még soha. Legnagyobb gondunk, hogyan tudjuk betölteni, hogyan tudunk szórakoztatni ekkora nézőteret. Ez a legfontosabb: eligazodni, megszokni a dimenziókat...

Varju Erika

A. P. Sztotnyikov

nikus zenét kell játszani! Nem pedig, hogy csukott szemmel-füllel próbálgassunk csupán a táncosok mozgására koncentrálni...

— *A zenekar?* Tényleg tárgyilagosan mondom: nagyon igyekeznek. Mindent megpróbálnak, törekednek arra, hogy ezt a muzsikát érdemben tolmácsolni tudják. Nagy odaadással, figyelemmel dolgoznak, s úgy gondolom, megoldották a legnehezebb feladatot: érzik a műből áradó orosz szellemet, stílust. Így hát amit remélek, elsősorban az, hogy a közönség, ott a hátamban, nemcsak a táncban, hanem Csajkovszkij zenéjében is gyönyörködni tud.

Domonkos László

Carabossa: V. Kupalo

Ismerik a mesét: a gonosz tündér, akit elfelejtettek meghívni a hercegnő születésnapjára — átkot mond. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy az egyik jó tündér még nem adta át a vándékát, így enyhíteni tudja a gonosz átkot: nem halált, csak százesztendős álmodot hoz Csipkerózsikára ama ominózus orsó szúrása.

Carabossa, a gonosz tündér: Vlagyimir Ivanovics Kupalo. Egy híján 20 éve táncol az Odesszai Opera- és Balettszínház színpadán.

— A lvovi baletstúdióban tanultam, majd Kijevben, a baletintézetben. A végzett növendékeket elosztották a színházak között, így kerültem Odesszába, 1967-ben. Nagyszerű évek következtek.

A színházunk újjáépítése után hatalmas balettrepertoárt alakítottak ki, számos moszkvai és leningrádi koreográfát vettünk át. Így táncolhattam *Lavrovskij Rómeo és Júliájában*, az előadást is ő rendezte. Akkoriban voltak nálunk műsoron a híres *Lapauri-Taraszova* kettős balettlei, *Tetik hadnagyt* táncolhattam, ezt *Prokofjev* zenéjére készítették Lapauriéék, 1963-ban. No és a klasszikusok... a *Giselle*, a *Diótörő*, a *Hattyúk tava*... Szóval lehetett tanulni, volt kitől és lehetett csodálatos feladatokat kapni. Nemcsak hazai műveket vittünk színre. Táncoltam például Josét a kubai *Alonso Carmen-Suite*-jében, amelyet, ha jól tudom, Magyarországon nemcsak a Kubai Nemzeti Balett mutatott be, hanem — a moszkvai változat nyomán — a Pécsi Balett is.

— *Megbocsásson, miért beszél ilyen hangsúlyosan múlt időben? Amennyire tudom, most is nagy a színház repertoárja, s bizonyára sok az ön feladata is.*

— Egy év múlva nyugdíjba megyek.
— *S a terveit?*
— Sok minden függ a családomtól. A feleségem szintén a színházunk tagja, táncosnő, a kislányom tizedik osztályos, egyelőre az a legfőbb gondom, hová menjen tovább. Mindenesetre sok szállal kötődöm Odess-

zához, bár lvovi születésű vagyok... Ugy gondolom, azt a három évet, amíg a színházhoz tartozhatom, mindenképpen ott töltjük el. — *Mintha azt mondta volna, egy éve van...*

— Igen, de nálunk a szerződések öt évre szólhatnak, így én még a nyugdíjamat után 3 évig szerződéses viszonyban állok a színházzal. Tanítani fogok, mint ahogy már korábban is, az odesszai baletstúdióban. Es talán festeni.

— *Hogy érti?*
— Sokáig vívódtam a pályaválasztás idején: balett vagy képzőművészet? A tánc mellett döntöttem, de sosem mondtam le az álomról, hogy egyszer minden időmet a festésre fordíthatom. Eddig afféle hobbiként akvarelleket csináltam, remélem, ezután komoly hivatásom lehet a festés.

— *Mit gondol a szegedi előadásról?*

— Izgalmas, felelősségteljes vállalkozás erre a nagy színpadra áttenni a mi színházi Csipkerózsikánkat. Sokat számít, milyen hatású lesz a díszlet, a színpadi háttér, hiszen a zene és a tánc ekkora térben úgy érvényesül teljes szépségében, ha megfelelően „tálat”. Azt hiszem, együtt vannak a feltételek, hogy ismét győzőn a mese igazsága, szépsége, a romantika, a klasszikus balettművészet.

S. E.

Orgona: N. Jakovleva

Odesszai születésű, a helyi balettközösségben kezdett táncolni — *Natalja Jakovleva*. Mégis azt hangsúlyozza: néhány év múlva a híres Moszkvai Nagyszínház baletintézetében, *Golovkinánál* fejezte be tanulmányait, s e tény alighanem döntően határozta meg pályáját. Már 1981-ben, egy esztendővel a végzés előtt, részt vehetett — éppen Budapesten — egy balettmester-semináriumon, majd miután visszatért szülővárosába, az odesszai színházhoz...

— ...úgy tűnik, végleges otthonra leltem — mondja a *Csipkerózsika* Orgonája, az az jó tündére, aki ma este lép színpadra — Már ötödik éve dolgozom az együttesel, voltak „nagy” szerepeim, például a *Spartacusban*, a *Hattyúk tavában* pedig Odettát táncoltam. Egyébként a férjem szintén táncos, vezető szólista, bár most, a Csajkovszkij Csipkerózsikájában, *Vitalij Jakovlev* „csak” az egyik Aurora-képrőt alakítja. Ami a mostani szegedi feladatomat illeti:

nagyon régen készülök erre a szerepre, valahogy úgy esett, mindig közbejött valami, ami miatt, szóval rajtam teljesen kívülálló okok következtében, nem tudtam „Orgonáig jutni”. Most végre itt van — és rögtön Szegeden. Nem mindennapi érzés.

— *Ilyen előzmények után, gondolom, némi izgalommal lépett a próbán erre a színpadra...*

— Igen, de nagyon remélem, nem volt közvetlenül észrevehető... Mivel nagyon jó tanárt mondatok, szerencsére, magaménak *Pavel Famin* balettmester személyében: s tulajdonképpen amit csak fel tudok mutatni, mindent neki köszönhetek. Bizom benne, most sem hozok szégyen rá...

— *Táncolt már ekkora színpadon?*

— Sohasem. Ilyet még nem is láttam. Tudom ugyan, a Dóm tér nagyon kedvez a klasszikus balett mindenkori előadómódjának, mégis lehet tartani tőle egy kicsit, szokni kell.

N. B. Jakovleva

— *Izgalomról tehát még sincs szó?*

— Ez azért túlzás. Viszont biztos vagyok eddigi kemény munkánk hatékonyságában. Ilyen előkészületek után nem lehet hinni semmi igazán rosszban... Ha meg az ember jó tündértáncol, különösen így van. Nem?

D. L.

A karmester

A Festő utcában, az így nyaranta zenekari „különfeszítválfőhadiszállásnak” számító próbatéren előtt most is a megszokott sürgős-forgás. Erkező, tereferelő, cigarettázó, várakozó zeneszék — benn az irodában viszont egy kedves arcú, ám ha jobban szemügyre vesszük, szinte vibráló karaktert sejtető férfi. Alekszandr Sztotnyikov a neve — ő vezényli az odesszaiak Csipkerózsikáját. Hét évet töltötte permi operaházban, előzőleg a Magyarországon oly jól ismert Mojszejev-együttesben dolgozott, később a filmgyár moszkvai szimfonikus zenekarának volt a karnagya. Csakhoggy...

— ... ott, akkor valami már nagyon hiányzott. Szeretem a hátammal érezni a közönséget, a publikum melegét. Afanaszjev, a permi színház korábbi zeneigazgatója akkoriban már Odesszában dolgozott, hívott, menjek át. Mit tagadjam: kapóra jött az ajánlat... Ennek már négy éve. Azóta az odesszai színháznál vagyok, mellékesen tanítok a helyi zeneakadémián is. Nem, nem dirigálást: egyfajta operastúdiómot vezetek. Mert az

opera különbejárátú, nagy szerelmem...

— *Felfogásom a szegedi előadásokon? Már hogyne lenne!* A karnagy feltétlenül rendelkezék átfogó koncepcióval, ami behatárolja a darab egész értelmezését, közelítésmódját. Nekem ez elsősorban most azt jelenti, hogy igyekeznem kell kicsit sem eltérni a szimfonikus partitúrától. Mert, amikor az embernek balettművel van dolga, sok ilyesféle kísértésre adódik lehetőség. Néha a társulat és a felfogás miatt durván megtörik maga a muzsika... Ehhez nagyban figyelembe kell venni az adott szólisták karakterét, a mű egészét... A balett műfaját, azt hiszem, egészen jól ismerem. Tizenöt éve vagyok vele nagyon közeli kapcsolatban, egyébként gyerekkoromban magam is táncoltam: úgy, három évig kérdéses volt, táncos legyek vagy zenész? Minden balett igen bonyolult a karmesternek is: jelen esetben a legfőbb nehézség abban van, hogy Csajkovszkij a Csipkerózsikát először balettszimfóniának tervezte, mint szimfonikus zenét komponálta — így rendkívüli követelmény, hogy nekünk most szimfo-

Nyílt fórumok

A Szegedi Egyetemi Műhely az ünnepi hetek — ezen belül az ifjúsági napok — programjait gazdagítandó „gondolt egyet” három esztendővel ezelőtt, és megrendezte a *pszichológiai és művészeti napokat*. Nem ígért könnyű szórakozást sem három éve — amikor a lelki egészségvédelemről folyt a szó —, sem tavaly, amikor a családból kiteszítottak helyzetét vizsgálta, de most sem, amikor az ifjúság társadalmi beilleszkedésével kíván foglalkozni. A műhely a *mindenkori társadalmi aktualitásokról* a legégetőbb szociális kérdésekre. Teszi ezt úgy, hogy egy platformra invitálja mindazokat, akik az éppen „műsoron levő” témakörben érdekeltek. A több mint húsz támogató intézménnyel karöltve megszervezték a hétfőtől vasárnapig tartó rendezvénysorozaton — nyílt, tehát mindenki által látogatható fórumokon — szó lesz többek között a fiatalok *lelki egészségvédelmének* kérdéseiről, lehetőségeiről; az ifjúsági *szubkultúrák* mai jellegzetességeiről; a fiatalok társadalmi beilleszkedését segítő *új kezdeményezésekről*; a gyermek- és ifjúságvédelem helyzetéről; a *család szerepéről*; a beilleszkedési *zavarokról*; fiatalágunk *világképéről*, értékrendjéről, identitásáról.

A rendezvény célja nemcsak a szakem-

berek, ifjúsággal foglalkozó intézmények és társadalmi szervezetek tapasztalataiére, haszonnal kecsegtető találkozója, sokkal inkább a szertől szembeni találkozás azokkal, akikért jelen esetben a „harang szól”. Így minden fiatalot várnak és elvárnak a JATE aulájába. De nemcsak őket, hanem mindazokat, akik szülőik, pedagógusok lévén, nap mint nap kapcsolatban vannak ifjúságunkkal, és felelősek értük.

A hétfő délutáni ifjúságpolitikai fórum résztvevőinek — a Hazafis Népfront Országos Tanácsa, a KISZ Központi Bizottsága, a Belügyminisztérium, az Egészségügyi és Művelődési Minisztérium képviselőinek — telefonon is lehet feltenni az ifjúsággal kapcsolatos kérdéseket a 21-026-os telefonszámon (hétfő reggel 8-tól 14 óráig).

A szakmai programsorozatot kulturális rendezvények egészítik ki, amelyek gazdag választékából kiemelendő a — Szegeden először látható — Victor Vasarely kiállítás, a Magyarországon igencsak ritkán megtekinthető André Kertész fotókiállítás, Cseh Tamás önálló estje, Belányi György költői estje, M. Kecskés András fellépése. A mi családunk, a Requiem és a Vészkiárat című filmek.

K. K.